

2017/2115(INI)

25.7.2017

ONTWERPVERSLAG

over de vooruitzichten en uitdagingen voor de bijenteeltsector in de EU
(2017/2115(INI))

Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

Rapporteur: Norbert Erdős

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de vooruitzichten en uitdagingen voor de bijenteeltsector in de EU (2017/2115(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn resolutie van 15 november 2011 over de gezondheid van honingbijen en de problemen van de bijenteeltsector (2011/2108(INI)),
 - gezien de conclusies van de Raad Landbouw en Visserij (8606/11 ADD 1 REV 1) over de mededeling van de Commissie over de gezondheid van honingbijen (17608/10),
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling en het advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (A8-0000/2017),
- A. overwegende dat de bijenteeltsector integraal deel uitmaakt van de Europese landbouw en meer dan 500 000 EU-burgers voorziet van hoofd- of neveninkomsten;
- B. overwegende dat de bijenteeltsector van enorm belang is (rond de 14,2 miljard EUR per jaar), aangezien 84 % van de plantensoorten en 76 % van de voedselproductie afhankelijk is van bestuiving door bijen, die ook bijdraagt tot de instandhouding van het ecologisch evenwicht en de biodiversiteit in Europa;
- C. overwegende dat de Commissie in 2004 een bedrag van 32 miljoen EUR toewees aan de nationale bijenteeltprogramma's, dat geheel ten goede kwam aan de bijenteelt, en dat dit bedrag tegen 2016 is verhoogd naar 36 miljoen EUR (oftewel 3 promille van de GLB-begroting);
- D. overwegende dat de bijenpopulatie in deze periode met 47,8 % toenam, maar de EU-financiering slechts met 12 %, waardoor de beschikbare EU-financiering ontoereikend is om de bijenpopulatie in stand te houden;
- E. overwegende dat bijenhouders verantwoordelijk en professioneel moeten handelen in harmonie met de diensten die zij verrichten;
- F. overwegende dat de belastingwetgeving in sommige lidstaten verschilt voor professionele en niet-professionele bijenhouders, waarbij die laatsten profiteren van een belastingaftrek, terwijl dat vanuit professioneel oogpunt onlogisch is;
- G. overwegende dat bepaalde invasieve uitheemse soorten zoals *Varroa destructor*, de kleine kastkever, de Aziatische hoornaar en Amerikaans vuilbroed de Europese bijenpopulatie op grote schaal vernietigen en bijenhouders ernstige schade berokkenen;
- H. overwegende dat landbouwers steun ontvangen voor beschermende maatregelen tegen *Varroa destructor*, maar dat die nog niet is uitgeroeid omdat er nog geen doeltreffend bestrijdingsmiddel bestaat en de inspanningen op het gebied van O&O zeer ontoereikend zijn;

- I. overwegende dat bijenhouders, landbouwproducenten en milieuactivisten verwachten dat er een duidelijke wetenschappelijke consensus bestaat over alle stoffen en andere factoren die een gevaar vormen voor de gezondheid van bijen;
- J. overwegende dat de statistieken erop wijzen dat de EU-bijenteeltsector groeit: het aantal bijenkolonies en de honingproductie zijn in de afgelopen vijftien jaar gestegen en het aantal bijenhouders neemt nog steeds toe;
- K. overwegende dat deze statistische toename voor een deel verband houdt met de gestage uitbreiding van het aantal lidstaten en voor een deel met de specifieke situatie van de sector, aangezien elke lidstaat gegevens verstrekt voor de periode met het hoogste aantal bijenkolonies in een bepaald jaar;
- L. overwegende dat bijenhouders altijd minder honing produceren zodra de winter achter de rug is, omdat de verliezen in de herfst en de winter in sommige lidstaten kunnen oplopen tot 50 %;
- M. overwegende dat bijenhouders nooit zoveel kolonies gebruiken voor de honingproductie als blijkt uit de statistieken, aangezien producenten het oorspronkelijke aantal kolonies in de loop van het jaar herstellen, hetgeen ten koste gaat van de omvang van de productie;
- N. overwegende dat de tweeledige stijging van de hoeveelheid geproduceerde en uitgevoerde honing in bepaalde landen in de afgelopen vijftien jaar, terwijl de EU in nauwelijks 50 % van haar eigen honingconsumptie voorziet en dat percentage niet stijgt, niet kan worden verklaard;
- O. overwegende dat de EU jaarlijks 25 % van de honing die zij gebruikt (60 % van haar jaarlijkse invoer), invoert uit deze landen, waardoor de Europese bijenhouders in ernstige nood verkeren;
- P. overwegende dat de consumenten weten dat niet meer dan een derde van de honing die zij gebruiken, in de EU wordt geproduceerd;
- Q. overwegende dat de honingproductie in 's werelds belangrijkste honingproducerende regio's sinds 2001 is gestagneerd of afgenomen als gevolg van de slechte bijengezondheid en dat de hoeveelheid honing in China sinds 2001 met meer dan 80 % (200 000 ton) is toegenomen;
- R. overwegende dat de EU jaarlijks 100 000 ton honing uit China invoert – een verdubbeling ten opzichte van 2002 – ofschoon het aantal bijenkolonies in andere delen van de wereld is afgenomen;
- S. overwegende dat honing het op twee na meest nagemaakte product ter wereld is en dat de namaak de Europese bijenhouders ernstige schade berokkent en de consumenten blootstelt aan ernstige gezondheidsgevaaren;
- T. overwegende dat de bedrijven die honing exporteren vanuit China het chlooramfenicolprobleem uit 2002 volgens deskundigen niet oplosten door te voldoen aan de regels, maar door harsfilters te gebruiken;

- U. overwegende dat de Commissie in december 2015 opdracht gaf tot gecentraliseerde honingtests;
- V. overwegende dat de honingmonsters uit de lidstaten werden getest door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek, dat onder meer vaststelde dat 20 % van de aan de buitengrenzen van de EU en bij importeurs genomen monsters namaakhoning betrof;
- W. overwegende dat honing volgens de in de EU gebruikte Codex Alimentarius een natuurproduct is waaraan geen stoffen mogen worden toegevoegd of onttrokken en dat niet mag worden gedroogd buiten de korf;
- X. overwegende dat het onevenwicht dat is ontstaan op de Europese honingmarkt ertoe heeft geleid dat de aankooprijzen van honing in de belangrijkste honingproducerende landen van de EU (Roemenië, Bulgarije, Spanje, Portugal, Frankrijk, Kroatië en Hongarije) tegen eind 2016 was gehalveerd ten opzichte van de prijs in 2014, waardoor de Europese bijenhouders in een hopeloze situatie verkeren;
- Y. overwegende dat in de honingrichtlijn (2001/110/EG) is bepaald dat het land van oorsprong moet worden vermeld, maar dat daarvoor een vereenvoudigde indicatie mag worden gebruikt, namelijk "gemengde EG-honing", "gemengde niet-EG-honing" of "gemengde EG- en niet-EG-honing";
- Z. overwegende dat vele honingverpakkers en -handelaren deze manier van oorsprongs aanduiding nu gebruiken om het werkelijke land van herkomst te verbergen, nu de kopers steeds beter op de hoogte zijn en levensmiddelen uit bepaalde landen wantrouwen;
- AA. overwegende dat het "Europese honingontbijt", een initiatief van Slovenië, een groot succes was en dat Hongarije er in 2014 voor het eerst aan deelnam;
- AB. overwegende dat het betrekken van lokale producenten bij honingprogramma's op scholen weliswaar extra financiële lasten met zich meebrengt, maar dat die kosten ruimschoots zullen worden terugverdiend door de effecten ervan op de levenshouding van kinderen;
- AC. overwegende dat de honingconsumptie zeer uiteenloopt per lidstaat: waar de gemiddelde consumptie in West-Europese lidstaten 2,5-2,7 kg per persoon bedraagt, bedraagt die bijvoorbeeld in Hongarije slechts 0,7 kg;
- AD. overwegende dat honing door de positieve fysiologische effecten ervan, met name op gezondheidsgebied, moet worden gepromoot en dat de consumptie ervan in alle lidstaten moet worden aangemoedigd;
- AE. overwegende dat talloze voorbeelden van zelforganisatie laten zien dat de verkoop van honing met korte toeleveringsketens en op markten van lokale producenten zeer succesvol is, vooral wat betreft biologische honing;
- AF. overwegende dat andere bijenteeltproducten zoals stuifmeel, propolis, bijenwas en koninginnengelei ook aanzienlijk bijdragen aan het welzijn van de mens en een

belangrijke rol spelen in de gezondheidszorg- en de cosmeticasector;

Het belang van de bijenteelt

1. ziet in dat bijen een agrarische basisdienst verlenen door gewassen te bestuiven, en dat de Europese landbouw en met name de plantenteelt zonder die bestuiving niet zouden kunnen bestaan;
2. ziet in dat de bijenteelt een fundamentele bijdrage levert aan de instandhouding van het ecologisch evenwicht en de biodiversiteit, zodat de sector centraal moet staan in het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
3. ziet in dat de financiering van de bijenteelt moet worden opgeschreefd in het toekomstige landbouwbeleid;

EU-ondersteuning voor de bijenteelt

4. stelt voor de EU-begroting voor de nationale bijenteeltprogramma's op te hogen met 47,8 %, overeenkomstig de werkelijke toename van de bijenpopulatie ten opzichte van 2004, zodat die begroting uitkomt op 47 miljoen EUR per jaar;
5. verzoekt de Commissie om een nieuwe directe-steunregeling voor bijenhouders op basis van het aantal kolonies op te nemen in haar voorstellen voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2020;
6. vindt het verstandig om onderzoek naar de bijenteelt en de bevindingen ervan – met name wanneer het door de EU gefinancierd onderzoek betreft – te delen met de lidstaten om dubbel werk te voorkomen;
7. verzoekt de Commissie aanbevelingen vast te stellen om een uniform, hoogwaardig basis- en beroepsopleidingsprogramma over de bijenteelt in te voeren in de EU;
8. meent dat belastingaftrek moet worden verleend aan bijenhouders in alle lidstaten gelet op het agrarische en ecologische belang van hun werk;
9. verzoekt de lidstaten om de strenge wegvervoersregels voor bijenhouders te versoepelen, met name door hen vrij te stellen van het gebruik van de tachograaf bij afstanden van meer dan 100 km, om de migratie van bijenkolonies te bevorderen;

Bijengezondheidsproblemen

10. begrijpt dat bepaalde invasieve uitheemse soorten zoals *Varroa destructor*, de kleine kastkever (*Aethina tumida*), de Aziatische hoornaar en Amerikaans vuilbroed ernstige schade voor bijenhouders en een grootschalige bijenvernietiging veroorzaken;
11. verzoekt de Commissie om alle desbetreffende geneesmiddelenproducenten te betrekken bij onderzoek naar bijengeneesmiddelen en om een gemeenschappelijk IT-platform op te zetten om de beste oplossingen en geneesmiddelen met de belanghebbenden te delen;
12. erkent dat het toezicht dat een aantal lidstaten verrichten op de bijengezondheid,

belangrijke resultaten oplevert, en dat deze resultaten moeten worden gedeeld met de andere lidstaten en met de Commissie;

13. verzoekt de lidstaten en de regio's om alle mogelijke middelen in te zetten om de lokale en regionale bijensoorten te beschermen tegen de onwenselijke verspreiding van genaturaliseerde of invasieve uitheemse soorten in de EU;
14. verzoekt de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid om volgens een duidelijk omljnd schema en in samenwerking met de andere desbetreffende EU-agentschappen onderzoek te verrichten (laboratoriumanalyses en veldexperimenten) naar alle stoffen en andere factoren die de bijengezondheid in gevaar brengen;

Namaakhoning doeltreffend bestrijden

15. verwacht dat de lidstaten en de Commissie honingproducenten in derde landen die oneerlijke methoden toepassen en EU-verpakkers en -handelaren die willens en wetens ingevoerde namaakhoning vermengen met hoogwaardige Europese honing, dwingen om te voldoen aan het EU-recht;
16. verzoekt de Commissie om doeltreffende procedures inzake laboratoriumanalyse te ontwikkelen (zoals kernspinresonantietests) die kunnen worden gebruikt om de steeds meer geavanceerde vervalsingen op te sporen met als doel om namaakhoning te identificeren;
17. stelt voor om honingverpakkingsfabrieken waar ook ingevoerde honing wordt verwerkt, te onderwerpen aan de EU-voedselveiligheidscontroles; is van mening dat dit kan worden gedaan door Verordening (EG) nr. 853/2004 te wijzigen;
18. stelt dat de EU op deze wijze toezicht kan uitoefenen op honingverpakkers in derde landen, zodat de officiële controleurs kunnen vaststellen of namaakhoning is gebruikt en dergelijke honing kunnen verwijderen uit de voedselketen;
19. verwacht dat honing altijd identificeerbaar is vanaf het moment waarop de honing de bijenkorf verlaat en kan worden geclassificeerd op basis van de plantaardige oorsprong, of het nu een binnenlands of een ingevoerd product betreft;
20. stelt voor om een beschrijving van de kenmerken van deze honing toe te voegen aan de honingrichtlijn 2001/110/EG, aangezien het lastig is om honing die van één bloemsoort afkomstig is te bepalen in de lidstaten;
21. kent het praktische belang van een systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders en verzoekt de Commissie derhalve om honing die duidelijk namaak is, altijd op de RASFF-lijst te plaatsen;
22. vraagt de Commissie te komen met een voorstel om honing op te nemen in de werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 853/2004;
23. verzoekt de Commissie om de verspreiding van harsgefilterde honing zo snel mogelijk te verbieden, aangezien dergelijke honing geen enkele biologische waarde vertegenwoordigt;

24. verzoekt de Commissie om de grootschalige invoer van honing uit China grondig te testen overeenkomstig Verordening (EU) 2016/1036, en met name om monsters te nemen bij bedrijven die honing exporteren vanuit China, en om de kwaliteit, het kwantitatieve aandeel en de verkoopprijs van deze honing op de EU-markt te evalueren;
25. verzoekt de Commissie om officiële bemonstering per partij en tests van honing uit derde landen aan de buitengrenzen van de EU verplicht te stellen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 882/2004 (later Verordening (EU) 2017/625);
26. herinnert de Commissie eraan dat de consumenten het recht hebben om de plaats van herkomst van alle levensmiddelen te kennen, en dat de etiketvermeldingen "gemengde EG-honing", "gemengde niet-EG-honing" en met name "gemengde EG- en niet-EG-honing" de oorsprong van de honing echter compleet verborgen houden voor de consument;
27. verzoekt de beschrijving "gemengde EG- en niet-EG-honing" te vervangen door een precieze indicatie van het land of de landen waaruit de honing in het eindproduct afkomstig is, en om de opsomming van deze landen in de volgorde van het aandeel in het eindproduct;
28. steunt het idee om de lidstaten te verplichten de plaats van herkomst van de honing te vermelden op honing en andere bijenproducten, zoals reeds het geval is voor bepaalde vlees- en zuivelproducten;

Honing als gezond levensmiddel promoten in het openbaar onderwijs

29. waardeert en is ingenomen met het Europese honingontbijt en verzoekt de lidstaten om dit initiatief op te nemen in hun basisonderwijs;
30. verzoekt de Commissie om te komen met een voorstel om de EU-steun voor deze programma's met 50 % per jaar te verhogen om een doeltreffende werking van de schoolprogramma's mogelijk te maken en lokale producten zoals honing, olijven en olijfolie daar volledig in op te nemen;

De honingconsumptie stimuleren en honing promoten

31. verzoekt de Commissie om een rapport op te stellen over de omvang en de patronen van de honingconsumptie in de EU;
32. verzoekt de Commissie om een specifiek bedrag uit de EU-voorlichtingsbegroting toe te wijzen aan het promoten van honing op de interne markt;
33. vraagt de Commissie ervoor te zorgen dat de EU honing en andere bijenproducten aanmerkt als "gevoelige producten" in onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten;
34. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de nationale parlementen.

TOELICHTING

De bijenteeltsector maakt integraal deel uit van de Europese landbouw en voorziet meer dan 500 000 EU-burgers van hoofd- of neveninkomsten. Het belang van de sector is veel groter dan we misschien denken op basis van de bijdrage die de sector levert aan de bruto productiewaarde van de economie, aangezien 84 % van de plantensoorten en 76 % van de Europese voedselproductie afhankelijk is van bestuiving door bijen, zodat de geproduceerde economische waarde – die geschat wordt op jaarlijks 14,2 miljard EUR in de EU – veel hoger ligt dan de waarde van de geproduceerde honing. Daarnaast is het belang van honing bij het bewaren van het ecologisch evenwicht en de biodiversiteit overduidelijk. Ik denk dat het belang van bestuiving niet op waarde wordt geschat en voor lief wordt genomen in de EU, terwijl in de VS jaarlijks 2 miljard EUR wordt uitgegeven aan kunstmatige bestuiving. De bijenteelt en de bijenhouders moeten daarom centraal staan in het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In het toekomstige landbouwbeleid moet meer aandacht komen voor de bijenteelt en moet deze sector meer financiering krijgen dan nu het geval is.

De in de EU actieve bijenhouders hebben het momenteel bepaald niet gemakkelijk; vele factoren maken hun het leven moeilijk.

1. Verreweg het grootste probleem is de verspreiding van namaakhoning op de interne markt, waardoor de aankoopprijs van honing tegen eind 2016 nog maar de helft bedroeg van de prijs in 2014, met name in belangrijke honingproducerende landen zoals Roemenië, Bulgarije, Spanje, Portugal, Frankrijk, Kroatië en Hongarije. Hierdoor komen de Europese bijenhouders in een uitzichtloze positie terecht. Honing is het op twee na meest nagemaakte product in de wereld, waardoor wij ons niet alleen moeten inzetten voor de bescherming van de Europese bijenhouders, maar ook voor de consumentenbescherming en de volksgezondheid. De namaak betreft bijna alle naar de EU ingevoerde honing en met name producten die afkomstig zijn uit China. Volgens de statistieken produceert China jaarlijks 450 000 ton honing, meer dan 's werelds andere grote producenten – de EU, Argentinië, Mexico, de VS en Canada – bij elkaar. Volgens deskundigen kan deze hoeveelheid niet simpelweg het resultaat zijn van de bijenteelt. Naar aanleiding van een verzoek van Hongarije tijdens de Raad Landbouw en Visserij van december 2015 gaf de Commissie opdracht tot gecentraliseerde honingtests. De monsters werden getest door het gezamenlijk onderzoekscentrum, dat onder meer vaststelde dat 20 % van de aan de buitengrenzen van de EU en bij importeurs genomen monsters namaakhoning betrof. Vanuit gezondheidsoogpunt is het zeer zorgwekkend dat Chinese honingproducenten het probleem rond chlooramfenicol uit 2002 volgens deskundigen niet oplosten door te voldoen aan de regels, maar door harsfilters te gebruiken. Aangezien dergelijke "honing" echter geen enkele biologische waarde vertegenwoordigt, mag het geen honing worden genoemd, maar is het een soort siroop. Een aantal frauduleuze honingverpakkers en -handelaren verbetert deze stoffen door ze te vermengen met hoogwaardige Europese honing en het etiket "gemengde EU- en niet-EU-honing" toe te passen op het eindproduct, wat is toegestaan bij Richtlijn 2001/110/EG. Deze vermelding is voor consumenten ongeveer net zo informatief als een etiket met de tekst "honing die niet afkomstig is van Mars" – oftewel: totaal niet informatief.

Om deze onhoudbare situatie op een bevredigende manier op te lossen, verwacht ik dat de lidstaten en de Commissie honingproducenten in derde landen die oneerlijke methoden toepassen (voornamelijk bepaalde Chinese producenten) en EU-verpakkers en -handelaren die

willens en wetens ingevoerde namaakhoning vermengen met hoogwaardige Europese honing, dwingen om te voldoen aan het EU-recht. Ik beveel met name aan om analytische laboratoriummethoden te ontwikkelen waarmee de geavanceerdere vervalsingen kunnen worden opgespoord (zoals kernspinresonantietests), om verpakkingsfabrieken waar ook ingevoerde honing wordt verwerkt, te onderwerpen aan de EU-voedselveiligheidscontroles (Verordening (EG) nr. 853/2004) en om ervoor te zorgen dat honing identificeerbaar is vanaf het moment dat die de bijenkorf verlaat en kan worden geclassificeerd op basis van de plantaardige oorsprong. Ik zou ook graag zien dat de kenmerken van honing die van één bloemsoort afkomstig is, worden vastgesteld op EU-niveau, dat honing die duidelijk namaak is op de RASFF-lijst wordt geplaatst, dat harsfiltertechnologie wordt verboden en dat honing die vanuit derde landen aankomt bij de buitengrenzen van de EU officieel worden bemonsterd per batch en dat de monsters worden getest. Om de situatie te verhelpen is het van groot belang om de vage en betekenisloze beschrijving "gemengde EG- en niet-EG-honing" te vervangen door een precieze etiketvermelding van het land of de landen waaruit de honing in het eindproduct afkomstig is, en om deze landen op te sommen in de volgorde van het aandeel in het eindproduct.

2. Daarnaast leveren sommige dierziekten grote problemen op voor bijenhouders. Invasieve uitheemse soorten zoals *Varroa destructor*, de kleine kastkever (*Aethina tumida*), de Aziatische hoornaar en Amerikaans vuilbroed vernietigen de Europese bijenpopulatie op grote schaal en berokkenen bijenhouders ernstige schade, waardoor vele producenten failliet zijn gegaan. *Varroa destructor* is nog niet verslagen bij gebrek aan geneesmiddelen die de parasiet doeltreffend vernietigen, en het onderzoek en de ontwikkeling op dit gebied schieten tekort. Bovendien blijft veel belangrijke informatie met betrekking tot de resultaten van de bijengezondheidstests op lidstaat- en regionaal niveau verborgen voor de andere lidstaten, de Commissie en de desbetreffende EU-agentschappen, zoals de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid.

Daarom stel ik voor dat de lidstaten de resultaten van de controletests met elkaar en met de Commissie delen. Teneinde het onderzoek naar en de ontwikkeling van geneesmiddelen te bevorderen, verzoek ik de Commissie om alle desbetreffende geneesmiddelenproducenten te betrekken bij het onderzoek en om een gemeenschappelijk IT-platform op te zetten om de beste oplossingen en geneesmiddelen met de belanghebbenden te delen. Tot slot verwachten bijenhouders, landbouwproducenten en milieuactivisten dat er een duidelijke wetenschappelijke consensus bestaat over alle stoffen en andere factoren die een gevaar vormen voor de gezondheid van bijen. Daarom stel ik voor de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid te verzoeken om volgens een duidelijk omlijnd schema en in samenwerking met de andere desbetreffende EU-agentschappen (zoals het Europees Agentschap voor chemische stoffen) onderzoek te verrichten naar alle stoffen en andere factoren die de bijengezondheid in gevaar brengen.

3. De EU-steun voor bijenhouders moet tevens worden herzien. Hoewel de bijenpopulatie in de EU tussen 2004 en 2016 met 47,8 % toenam, nam de begroting van de nationale bijenteeltprogramma's slechts met 12 % toe, van 32 naar 36 miljoen EUR per jaar. Dat komt zegge en schrijve neer op 3 promille van de GLB-begroting! De EU-begroting voor deze programma's moet derhalve met 47,8 % worden verhoogd, naar 47 miljoen EUR per jaar. Die verhoging kan eenvoudig worden geregeld. Ook moet worden overwogen om een nieuwe, directe bijenteeltsubsidie op basis van het aantal kolonies op te nemen in het landbouwbeleid na 2020. Daarnaast zouden onderzoek en ontwikkeling met betrekking tot de bijenteelt,

onderwijs en verdere opleiding voor bijenhouders en fiscale prikkels (bijvoorbeeld belastingvrijstelling voor bijenteeltactiviteiten) de bijenhouders helpen om tot bloei te komen.

4. Voorts moet honing op openbare scholen onder kinderen worden gepromoot als gezond levensmiddel. Een uitstekend voorbeeld hiervan is het "Europese honingontbijt", een Sloveens initiatief dat inmiddels in verschillende andere lidstaten is geïntroduceerd. Het kan nuttig zijn om dit initiatief in de hele EU in te voeren. Schoolprogramma's zijn ook het perfecte middel om kinderen kennis te laten maken met honing. Daarom ben ik voorstander van een verhoging van de EU-begroting voor schoolprogramma's.

5. Het is belangrijk om honing in de EU te promoten, omdat de jaarlijkse consumptie onbevredigend is: het gemiddelde van 2,5-2,7 kg per persoon per jaar in de West-Europese lidstaten is nog enigszins aanvaardbaar, maar het gemiddelde in bijvoorbeeld Hongarije is met slechts 0,7 kg per jaar laag. De Commissie moet worden verzocht om een rapport op te stellen over de omvang en de patronen van de honingconsumptie in de EU. Verder spoor ik de lidstaten aan om alle beschikbare middelen, met name de intensieve bijstand voor korte toeleveringsketens in plattelandsontwikkelingsprogramma's, te gebruiken om de lokale en regionale verkoop van honing en in het bijzonder biologische honing te bevorderen. Tot slot verdient de bijenteeltsector de bijzondere aandacht van de EU wat betreft de bescherming ervan in onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten en de aanmerking van honing en andere bijenproducten als "gevoelige producten".